

**RAPORT EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
W IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020**

**PRZEDMIOT EWALUACJI
RESPEKTOWANIE NORM SPOŁECZNYCH**

Autorzy:

1. Czerwińska Urszula
2. Piotrowicz Renata

Spis treści

1. Wstęp - przebieg ewaluacji
2. Cele ewaluacji
3. Problematyka ewaluacji
4. Charakterystyka próby badawczej
5. Metody i narzędzia ewaluacji
6. Opis wyników i ich interpretacja
7. Wnioski z ewaluacji
8. Załączniki

1. PRZEBIEG EWALUACJI

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w IV Liceum Ogólnokształcącym w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej przez zespół nauczycieli powołany do ewaluacji dotyczącej respektowania norm społecznych.

Głównym celem raportu jest przekazanie grupom odbiorców zainteresowanych ewaluacją dotyczącą respektowania norm społecznych informacji o jej wynikach.

W trakcie ewaluacji zbierano informacje dotyczące przestrzegania norm społecznych pochodzące z wielu źródeł - od uczniów, rodziców, nauczycieli uczących w Liceum Ogólnokształcącym przy wykorzystaniu różnych metod badawczych.

Badanie zostało zrealizowane w okresie 09.12.2019 r. – 28.02.2020 r. przez zespół nauczycieli, w skład którego weszli: Urszula Czerwińska i Renata Piotrowicz.

Na podstawie zebranych danych został sporządzony poniższy raport.

2. CELE EWALUACJI

- Pozyskanie informacji na temat stopnia znajomości i przestrzegania norm społecznych w szkole.
- Dostarczenie zainteresowanym podmiotom (tj. nauczycielom, uczniom, rodzicom, dyrekcji szkoły) informacji o skuteczności podjętych działań.
- Sformułowanie wniosków i rekomendacji, które będą stanowiły podstawę do zwiększenia wśród uczniów i nauczycieli respektowania norm społecznych i zmniejszania, wyeliminowania zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

3. PROBLEMATYKA EWALUACJI

Głównym problemem badawczym ewaluacji jest próba ustalenia:

- Czy uczniowie znają normy społeczne?
- kryterium sukcesu: 88 % uczniów zna normy społeczne.
- Czy uczniowie przestrzegają obowiązujące normy społeczne?

- kryterium sukcesu: 75 % uczniów przestrzega obowiązujących norm społecznych.

- W jaki sposób nauczyciele i inni pracownicy Ośrodka kształtują pożądane postawy społeczne uczniów?

- kryterium sukcesu: 64 % uczniów uważa, że upomnienia ustne kształtują pożądane postawy społeczne uczniów oraz 50 % uczniów uważa, że rozmowy dyscyplinujące z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem również kształtują pożądane postawy społeczne

- Czy rodzice wpływają na kształtowanie i przestrzeganie przez dzieci norm społecznych?

- kryterium sukcesu: 96 % rodziców twierdzi, że wpływa na kształtowanie i przestrzeganie przez dzieci norm społecznych

4. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY BADAWCZEJ

Badaniami objęto:

- 32 uczniów IV Liceum Ogólnokształcącego
- 25 rodziców
- 39 nauczycieli uczących

Wykres nr 1

5. METODY I NARZĘDZIA EWALUACJI

- ***Analiza dokumentów*** – narzędzia:
 - Dzienniki lekcyjne
 - Notatki służbowe z rozmów
 - Dokumentacja pedagogiczno-psychologiczna

- ***Metoda kwestionariuszowa*** - narzędzia:
 - ankieta skierowana do uczniów
 - ankieta skierowana do rodziców
 - ankieta skierowana do nauczycieli

6. OPIS WYNIKÓW I ICH INTERPRETACJA

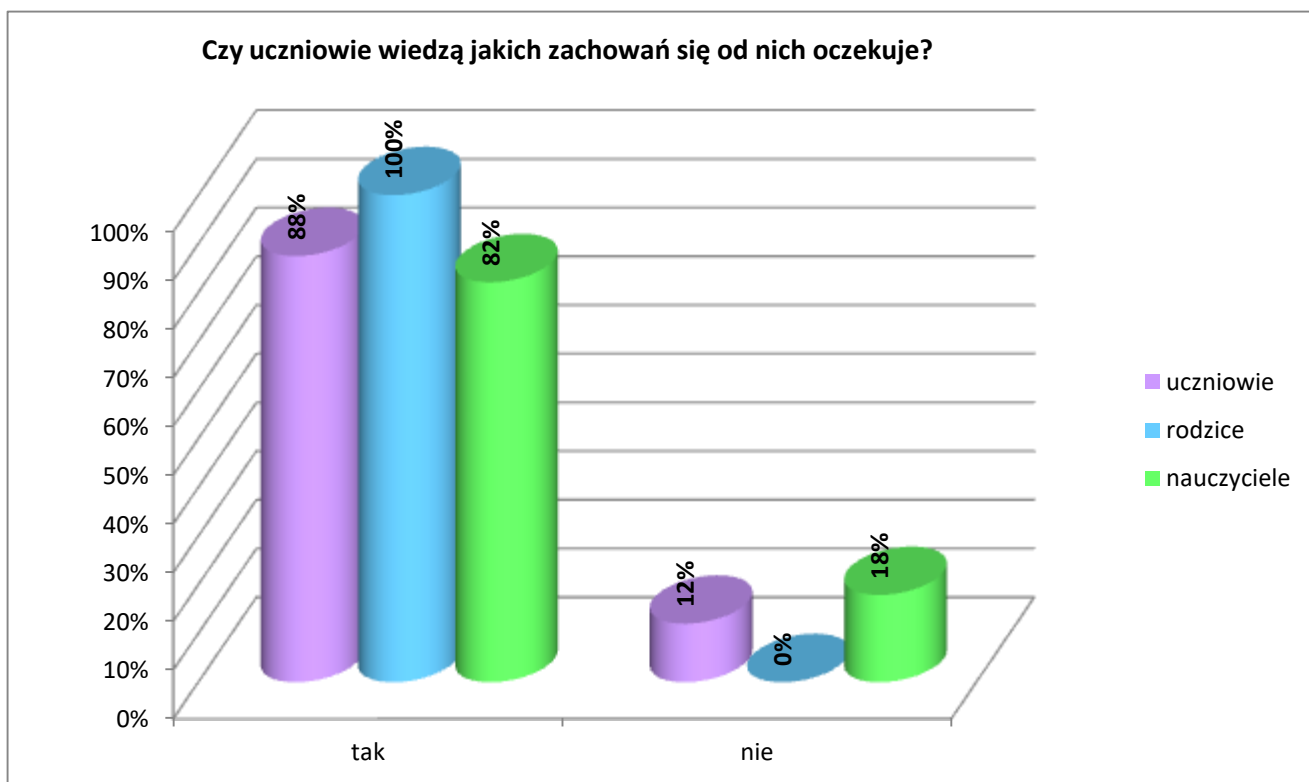
1. *Stan wiedzy uczniów na temat oczekiwanych od nich postaw w szkole.*

Informacje na temat tego, czy uczniowie wiedzą, jakich postaw się od nich oczekuje, uzyskano poprzez ankietowanie wybranej grupy, rodziców, a także nauczycieli uczących w LO.

Kwestii tej dotyczyło pytanie nr 1 w ankietach dla uczniów, rodziców, nauczycieli.

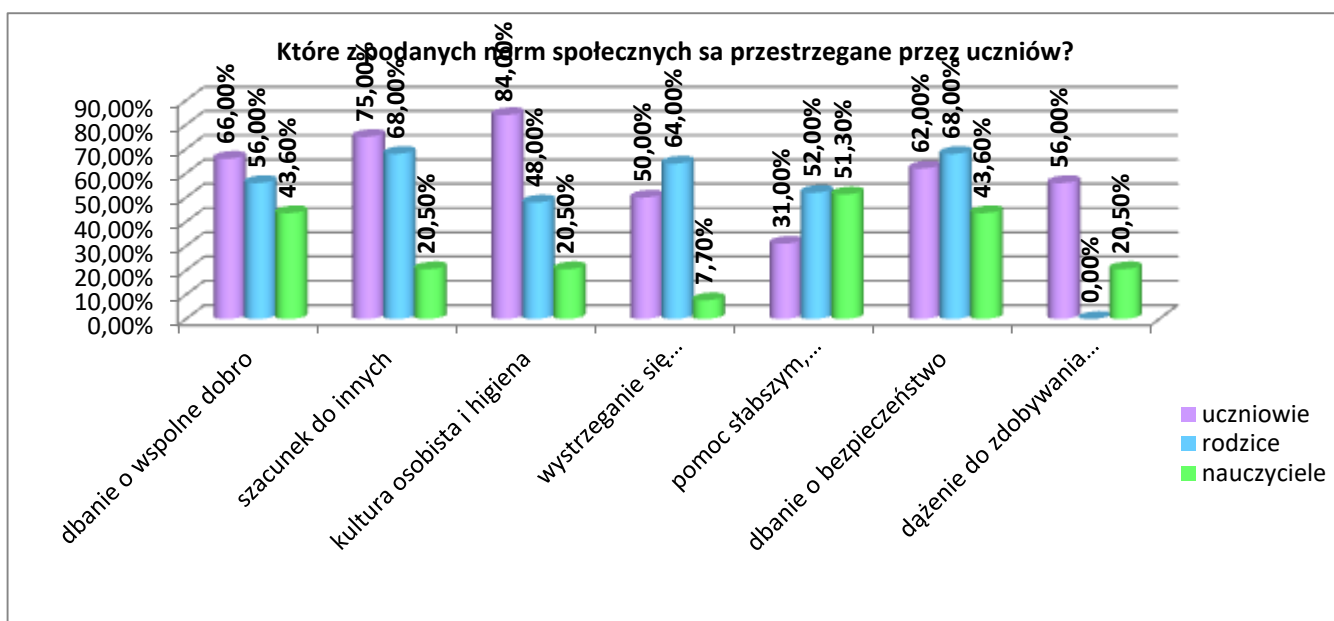
Wyniki ankiet przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że 88 % uczniów, 100 % rodziców i 82 % nauczycieli wie, jakich zachowań oczekuje się od uczniów w szkole.

Wykres nr 3

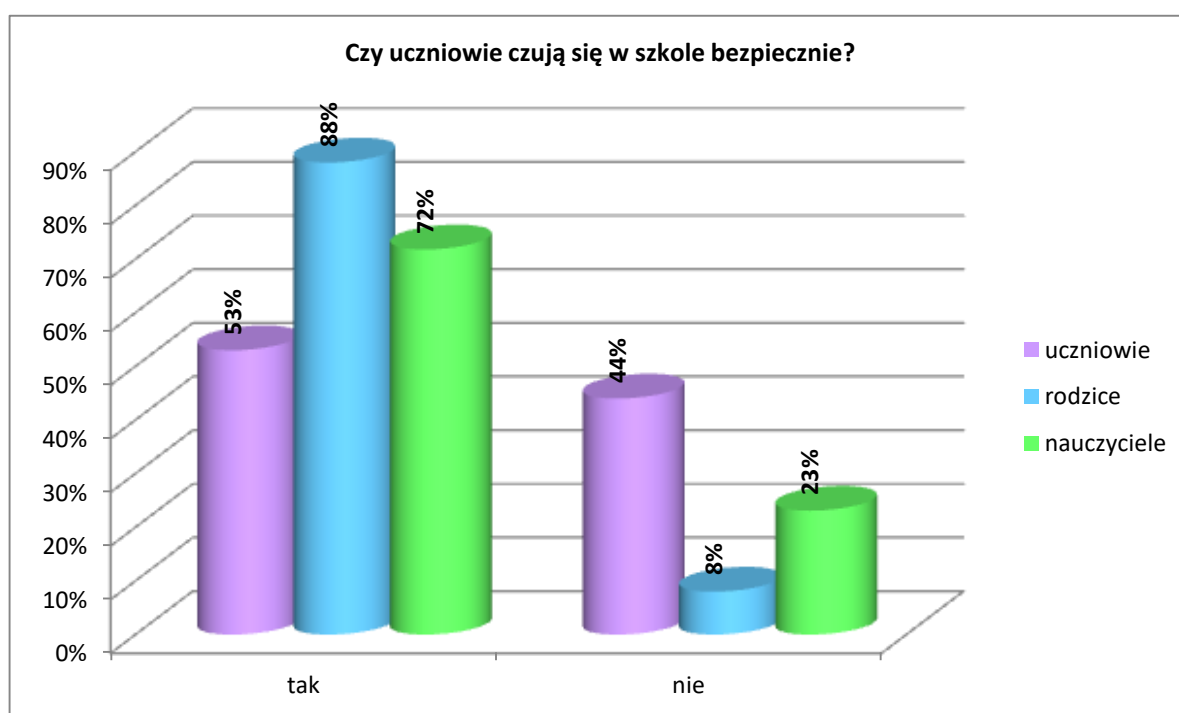
Z analizy ankiety wynika, że uczniowie w mniejszym bądź większym stopniu przestrzegają wszystkich wymienionych w arkuszu badawczym norm społecznych. Do najczęściej respektowanych zaliczyli szacunek do innych – 75 %, kulturę osobistą i higienę – 84 % oraz dbanie o bezpieczeństwo – 62 % i dbanie o wspólne dobro 66 %. Natomiast 50 % uczniów wystrzega się agresywnych zachowań i w podobnym stopniu 56 % dąży do zdobywania wiedzy. Rzadziej uczniowie pomagają słabszym i młodszym - 31 %.

2. *Bezpieczeństwo uczniów w szkole.*

Stopień poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole sprawdzono poprzez przeprowadzenie ankiety wśród uczniów, rodziców, nauczycieli. Powyższego zagadnienia dotyczyły pytania nr 4, 5 (uczniowie i rodzice), 5 (nauczyciele).

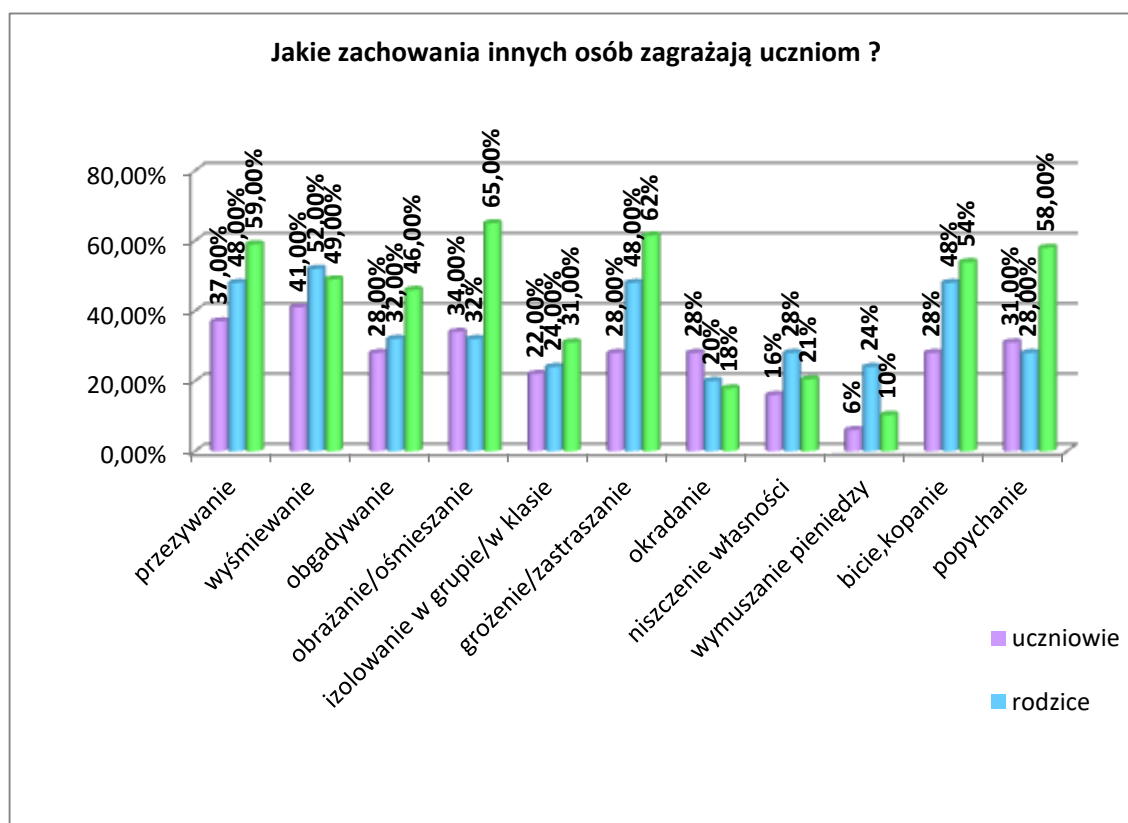
Wyniki ankiet widoczne są na poniższych wykresach.

Wykres nr 4

W szkole bezpiecznie czuje się 53 % uczniów, potwierdza to 88 % rodziców i 72% nauczycieli. 44 % uczniów nie czuje się bezpiecznie w szkole.

Wykres nr 5

Do najczęstszych powodów braku poczucia bezpieczeństwa uczniowie zaliczyli: obrażanie/ośmieszanie (34 %), popychanie (31 %), rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (smsy, Internet) – 31 %, obgadywanie, grożenie i bicie i kopanie (28 %), izolowanie w grupie (22 %). Rzadziej powodem braku poczucia bezpieczeństwa według uczniów jest niszczenie własności (16 %). Najrzadziej wymienianym powodem zagrożenia jest wymuszanie pieniędzy (6 %). Innymi (w pytaniu otwartym) wymienianymi zachowaniami są wulgaryzmy, martwienie się o zdrowie psychiczne i nauczyciele (9 %).

Najczęściej wymienianym powodem zagrożenia bezpieczeństwa przez rodziców jest wyśmiewanie (52 %) oraz przezywanie, bicie, kopanie, agresja fizyczna i grożenie/zastraszanie (48 %), a najrzadszym niszczenie własności i rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (28%) oraz obgadywanie i obrażanie/ośmieszanie (32 %).

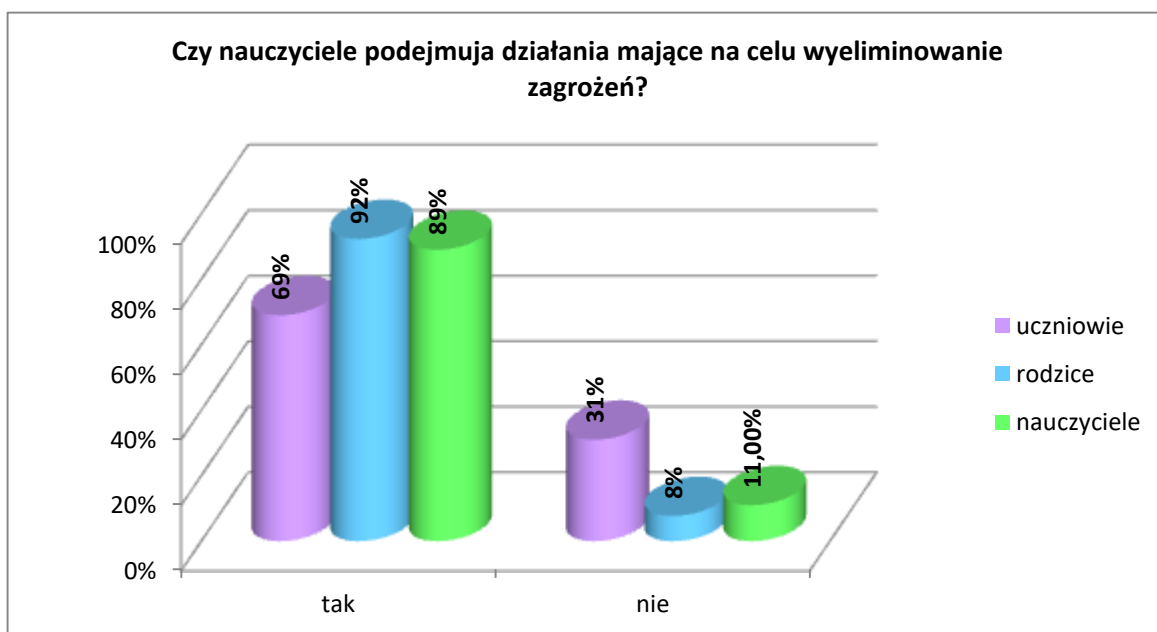
Do najczęstszych powodów braku poczucia bezpieczeństwa nauczyciele zaliczyli: obrażanie/ośmieszanie (65 %) oraz przezywanie (59 %) i popychanie (58%). Najmniej wskazań dotyczyło wymuszania pieniędzy (10 %), okradania (18 %).

3. Skuteczność stosowanych przez nauczycieli metod i form pracy we wzmacnianiu i eliminowaniu zagrożeń.

Skuteczność metod i form pracy we wzmacnianiu i eliminowaniu zagrożeń sprawdzono na podstawie pytań: 9-12 (uczniowie), 8-11 (rodzice, nauczyciele) w ankietach.

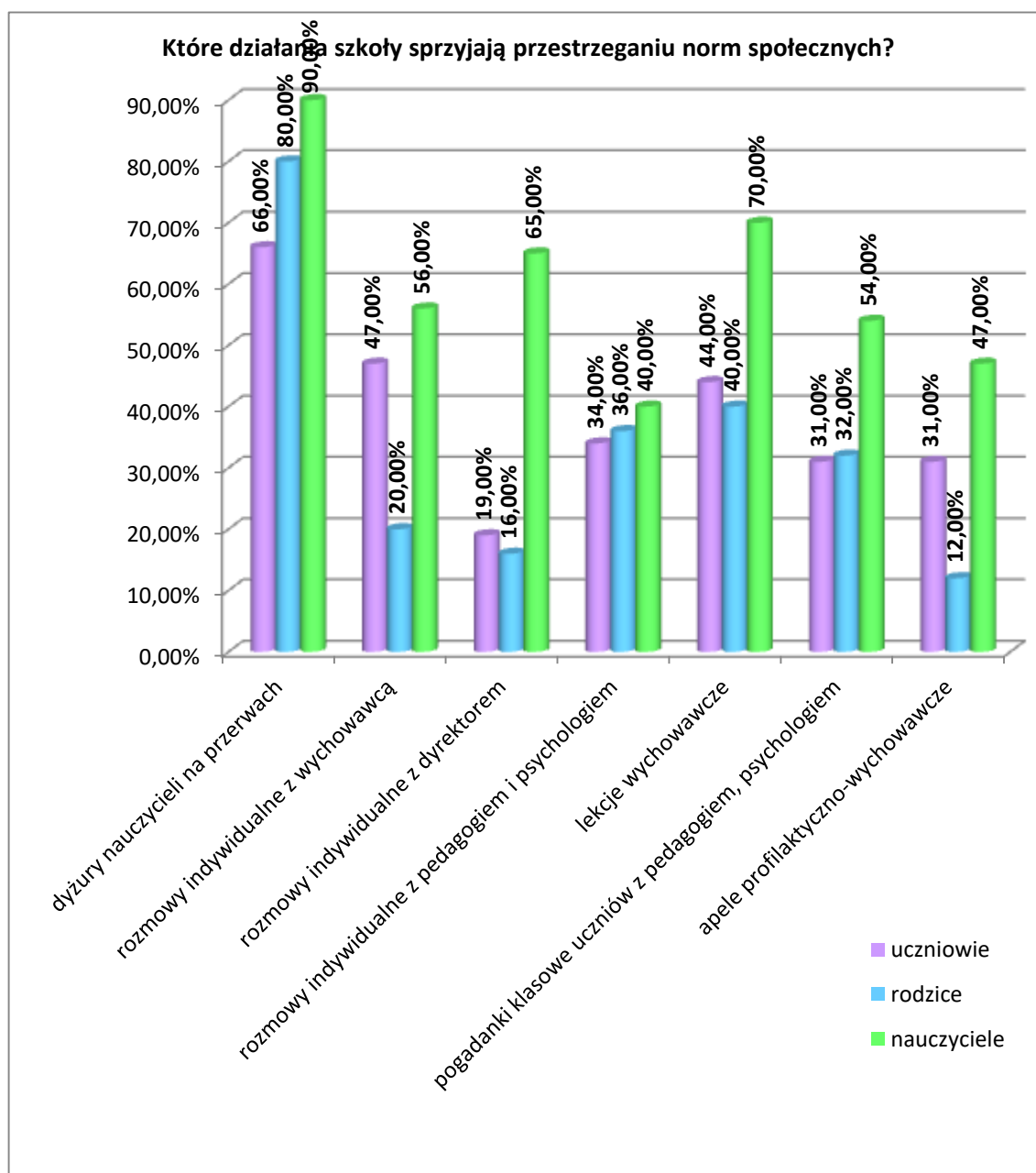
Wyniki badań przedstawiają zamieszczone niżej wykresy.

Wykres nr 6

Z analizy ankiet wynika, że zdaniem uczniów (69 %), rodziców (92 %) oraz samych nauczycieli (89 %), w szkole podejmuje się działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń.

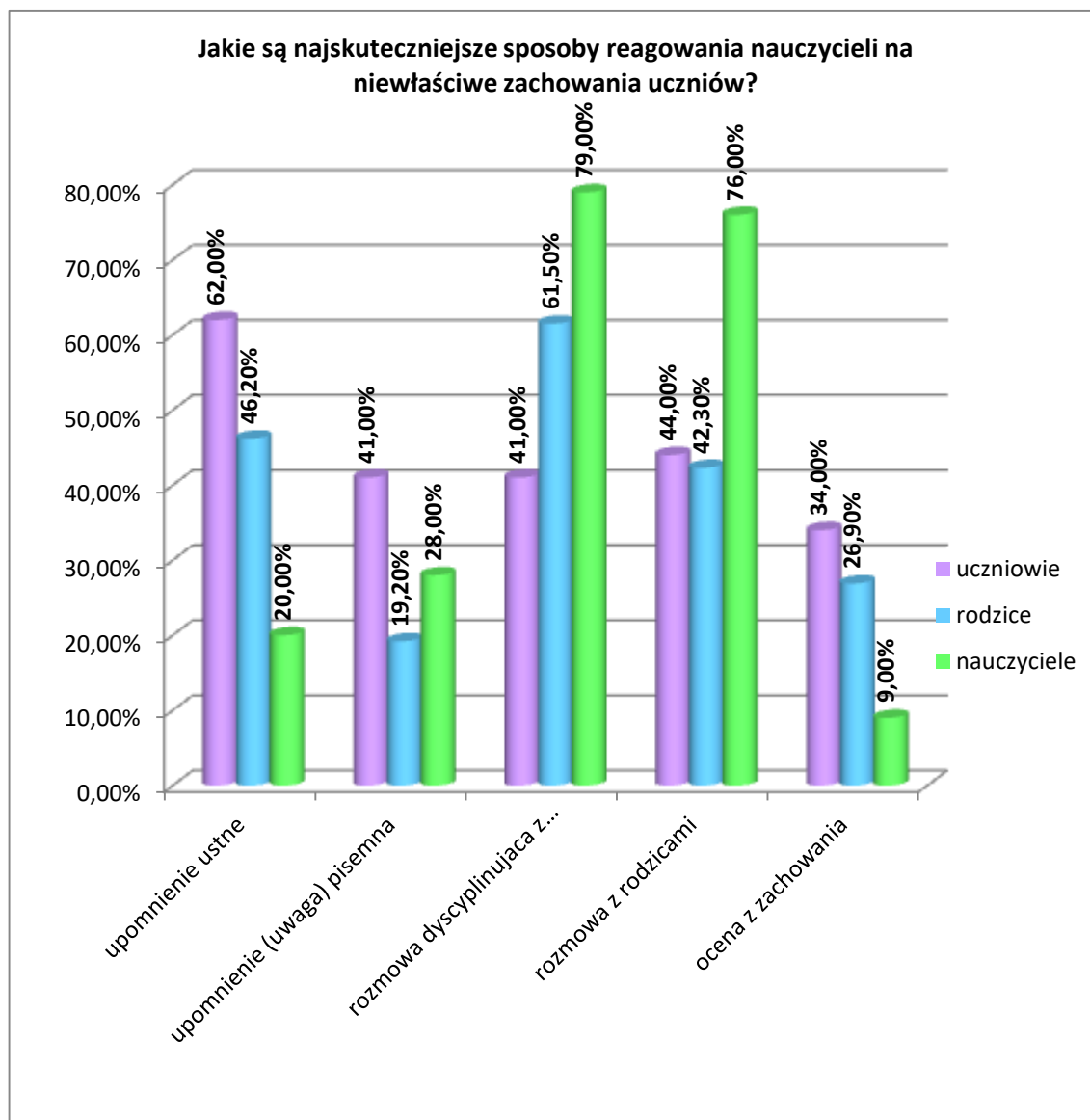
Wykres nr 7

Za najskuteczniejsze działania szkoły sprzyjające przestrzeganiu norm społecznych wszyscy zaliczyli dyżury nauczycieli na przerwach (uczniowie 66 %, rodzice 80 %, nauczyciele 90 %), indywidualne rozmowy z wychowawcą (uczniowie 47 %, rodzice 20 %, nauczyciele 56 %), lekcje wychowawcze (44 %, rodzice 40 %, nauczyciele 70 %), rozmowy z pedagogiem i psychologiem (uczniowie 34 %, rodzice 36 %, nauczyciele 40 %). Inne działania sprzyjające przestrzeganiu norm społecznych, jednak w mniejszym stopniu, to: pogadanki klasowe i apele profilaktyczno-wychowawcze (uczniowie 31 %, rodzice 32 %, nauczyciele 54 %), spotkania z policją (uczniowie 22 %, rodzice 20 %, nauczyciele 44 %),

rozmowy z dyrektorem (uczniowie 19 %, rodzice 16 %, nauczyciele 65 %), pedagogizacja rodziców (uczniowie 16 %, rodzice 28 %, nauczyciele 54 %).

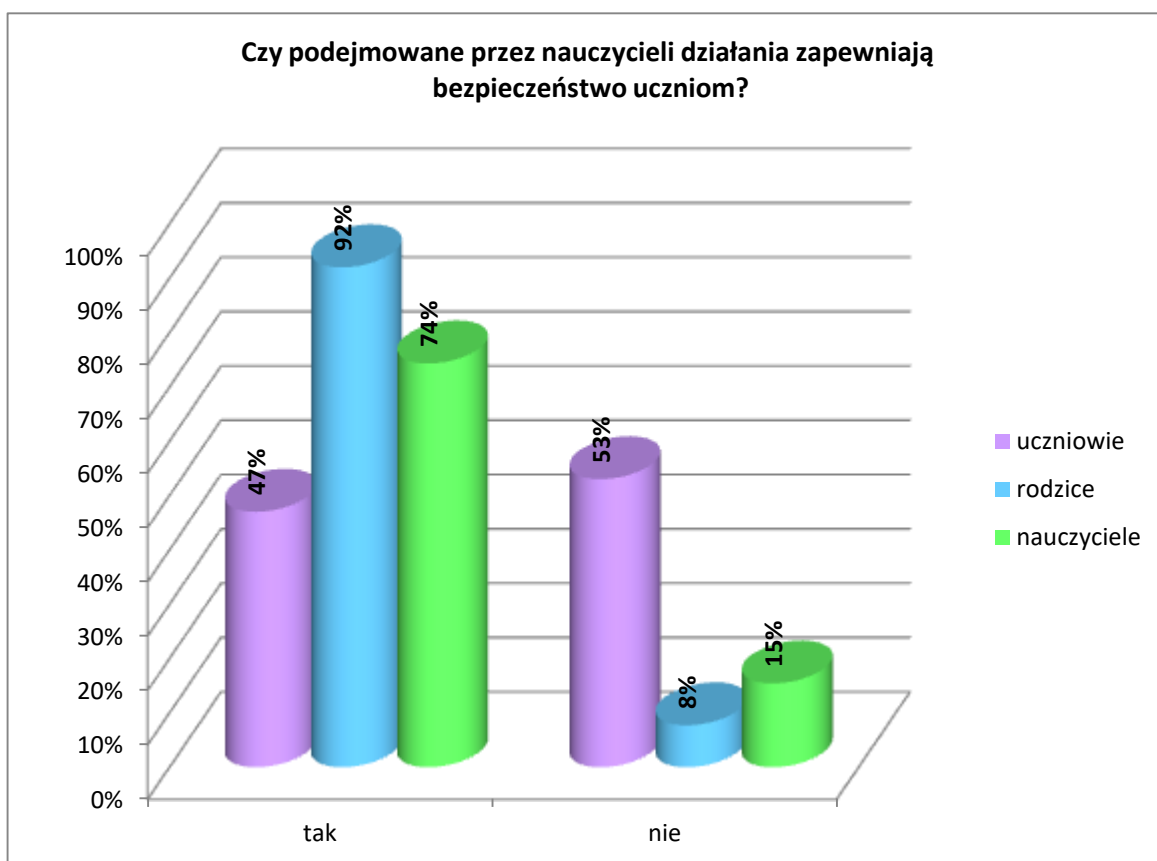
Wykres nr 8

To, w jaki sposób nauczyciele reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, przedstawia powyższy wykres. Z jego analizy wywnioskować można, iż najskuteczniejszą reakcją według badanych uczniów jest upomnienie ustne (62 %) i rozmowa z rodzicami (44 %). Podobnego znaczenia nadają uwadze pisemnej i rozmowie dyscyplinującej wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem (41 %). Ocena z zachowania jest uważana za mniej skuteczny sposób reagowania na niewłaściwe zachowanie uczniów (34 %). Rodzice twierdzą, iż najskuteczniejszym sposobem reakcji na niewłaściwe zachowania uczniów jest rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, dyrektorem, pedagogiem (60 %) oraz

upomnienie ustne (44 %), natomiast najmniej skuteczne są uwaga pisemna (12 %) oraz ocena z zachowania (28 %). Według nauczycieli najskuteczniejszą metodą jest rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, dyrektorem, pedagogiem (79 %) oraz rozmowa z rodzicami (76 %), natomiast najmniej skuteczną metodą reagowania jest ocena z zachowania (9 %).

Wykres nr 9

Skuteczność podejmowanych działań pozytywnie oceniło 47 % ankietowanych uczniów, 92 % rodziców, 74 % nauczycieli. 53 % badanych uczniów uważa, iż podejmowane przez nauczycieli działania nie są skuteczne (15 % nauczycieli i 8 % rodziców).

Skuteczność stosowanych przez nauczycieli metod i form pracy we wzmacnianiu i eliminowaniu zagrożeń, zbadano również pytaniem otwartym: *Jakie działania mogą wpłynąć na polepszenie bezpieczeństwa w szkole?* skierowanym do nauczycieli i rodziców. Nauczyciele zaproponowali dodatkowo konsekwentne działania dyrekcji, ograniczenie możliwości przemieszczania się uczniów (osobne pawilony dla każdego typu szkoły), konsekwentne egzekwowanie kar, apele dyscyplinujące z udzielaniem nagan, ścisła współpraca z rodzicami. Rodzice zaproponowali zwiększenie poziomu tolerancji wśród

uczniów, integrację uczniów, wspólne rozmowy, gry i zajęcia oraz spotkania z policją i strażą pożarną.

VII. WNIOSKI Z EWALUACJI

Z analizy dokumentacji służbowej oraz przeprowadzonych ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli można wywnioskować, iż uczniowie wiedzą, jakich postaw się od nich oczekuje, natomiast stosowane przez nauczycieli metody i formy pracy są skuteczne we wzmacnianiu właściwych zachowań i eliminowaniu zagrożeń.

REKOMENDACJE

Należy wzmacniać obowiązujące w szkole normy społeczne, a w szczególności: pomoc słabszym, dbanie o bezpieczeństwo, wystrzeganie się agresywnych zachowań i dążenie do zdobywania wiedzy. Należy wzmóc również działania wychowawcze, które przyczynią się do zmniejszenia ilości takich zachowań jak: obgadywanie, przezywanie, wyśmiewanie, obrażanie i ośmieszanie. Niezwykle istotna jest poprawa współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi. Poprawa jakości wyżej wymienionych oddziaływań pozwoli na wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole i zaspokojenie potrzeb i oczekiwań rodziców oraz nauczycieli.

VIII. ANEKS (załączniki)

1. Kwestionariusz ankiety dla uczniów
2. Kwestionariusz ankiety dla rodziców
3. Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli

ANKIETA DLA UCZNIÓW

Drogi Uczniu!

Masz przed sobą krótką ankietę. Jest ona anonimowa, a odpowiedzi, których udzielisz, pozwolą nam uzyskać informacje na temat stopnia znajomości i przestrzegania norm społecznych w szkole. Wypełniając ankietę możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Prosimy o szczerą odpowiedź. Dziękujemy.

1. Czy wiesz, jakich zachowań się od Ciebie oczekuje w szkole?

- tak
- nie

2. W jaki sposób uczniowie zapoznawani są z normami społecznymi obowiązującymi w szkole?

- zapoznanie ze Statutem Ośrodka
- realizacja programu wychowawczego
- lekcje wychowawcze
- apele profilaktyczne
- inne(jakie?).....

3. Których z podanych norm społecznych przestrzegasz w szkole?

- dbanie o wspólne dobro
- szacunek dla innych
- kultura osobista i higiena
- wystrzeżenie się agresywnych zachowań (wulgaryzmów, bicia, wyśmiewania)
- pomoc słabszym, osamotnionym, młodszym
- dbanie o bezpieczeństwo
- dążenie do zdobywania wiedzy

4. Czy czujesz się w szkole bezpiecznie?

- tak
- nie

5. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa. Zaznacz na wykresie, w skali od 1 do 5, gdzie 5 – oznacza, że czujesz się bardzo bezpiecznie, a 1 – oznacza, że masz poczucie zagrożenia.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

6. Jeżeli w pytaniu 5 nie wybrałeś 5, zaznacz, z powodu jakich zachowań najczęściej nie czujesz się w szkole bezpiecznie:

- przezywanie
- wyśmiewanie
- obgadywanie
- obrażanie/ośmieszanie
- izolowanie w grupie/klasie
- grożenie/zastraszanie
- okradanie
- niszczenie własności
- wymuszanie pieniędzy

- bicie, kopanie
- popychanie
- rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również przez smsy i Internet)
- inne(jakie?).....

7. Kto jest sprawcą wyżej wymienionych zachowań?

- inni uczniowie
- nauczyciele
- personel szkoły
- osoby obce w szkole

8. W jaki sposób nauczyciele dowiadują się o nieprzestrzeganiu przez uczniów norm społecznych?

- ankiety
- rozmowy z uczniami
- rozmowy uczniów z dyrektorem
- omawianie i analizowanie negatywnych zachowań
- analizowanie uwag uczniów
- obserwacja uczniów na lekcjach i podczas przerw
- inne (jakie?)

9. Czy nauczyciele podejmują działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń?

- tak
- nie

10. Które działania szkoły sprzyjają przestrzeganiu norm społecznych?

- dyżury nauczycieli na przerwach
- rozmowy indywidualne z wychowawcą
- rozmowy indywidualne z dyrektorem
- rozmowy indywidualne z pedagogiem, psychologiem
- lekcje wychowawcze
- pogadanki klasowe uczniów z pedagogiem, psychologiem
- apele profilaktyczno-wychowawcze
- spotkania z policją
- pedagogizacja rodziców
- inne(jakie?).....

11. Jakie są sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów?

- upomnienie ustne
- uwaga pisemna
- rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem
- rozmowa z rodzicami
- ocena z zachowania
- inne(jakie?).....

12. Czy podejmowane przez nauczycieli działania są skuteczne? Czy wpływają na zmniejszenie (eliminowanie) zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

- tak
- nie

Dziękujemy!

ANKIETA DLA RODZICÓW

Drogi Rodzicu!

Prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Jest ona anonimowa, a odpowiedzi, których Państwo udzielią, pozwolą nam uzyskać informacje na temat stopnia znajomości i przestrzegania norm społecznych w szkole. Wypełniając ankietę można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Prosimy o szczerze odpowiedzi.

1. Czy wie Pani/Pan, jakich zachowań oczekuje się od uczniów w szkole?

- tak
- nie

2. Czy rozmawia Pani/Pan z córką/synem na temat respektowania obowiązujących norm społecznych?

- tak
- nie

3. Które, Pani/Pana zdaniem, z podanych norm społecznych są przestrzegane w szkole?

- dbanie o wspólne dobro
- szacunek do innych
- kultura osobista i higiena
- wystrzeżenie się agresywnych zachowań (wulgaryzmów, bicia, wyśmiewania)
- pomoc słabszym, osamotnionym, młodszym
- dbanie o bezpieczeństwo
- dążenie do zdobywania wiedzy

4. Czy Pani/Pana zdaniem syn/córka czuje się w szkole bezpiecznie?

- tak
- nie

5. Proszę ocenić poczucie bezpieczeństwa Pani/Pana dziecka w szkole w skali od 1 do 5, gdzie 5 oznacza poczucie bezpieczeństwa, a 1 – poczucie zagrożenia?

1 2 3 4 5

6. Proszę określić, jakie zachowania według Pani/Pana stwarzają poczucie zagrożenia Pani/Pana dziecka w szkole?

- przezywanie
- wyśmiewanie
- obgadywanie
- obrażanie/ośmieszanie
- izolowanie w grupie/klasie
- grożenie/zastraszanie
- okradanie
- niszczenie własności
- wymuszanie pieniędzy

- bicie, kopanie, agresja fizyczna
 - rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również przez smsy i Internet)
 - inne
- (jakie?).....

7. Kto Pani/Pana zdaniem jest sprawcą wyżej wymienionych zachowań?

- inni uczniowie
- nauczyciele
- personel szkoły
- osoby obce w szkole

8. Czy Pani/Pana zdaniem nauczyciele podejmują działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń?

- tak
- nie

9. Które Pani/Pana zdaniem działania szkoły sprzyjają przestrzeganiu norm społecznych?

- dyżury nauczycieli na przerwach
- obecność kamer
- rozmowy indywidualne z wychowawcą
- rozmowy indywidualne z dyrektorem
- rozmowy indywidualne z pedagogiem/psychologiem
- pogadanki klasowe z pedagogiem, psychologiem
- lekcje wychowawcze
- apele profilaktyczno-wychowawcze
- zajęcia profilaktyczne, programy profilaktyczne
- spotkania z policją
- inne

(jakie?).....

10. Które Pani/Pana zdaniem sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów są najbardziej skuteczne?

- upomnienie ustne
- upomnienie (uwaga) pisemna
- rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem
- rozmowa z rodzicami
- ocena z zachowania
- inne

(jakie?).....

11. Czy Pani/Pana zdaniem podejmowane przez nauczycieli działania są skuteczne? Czy wpływają na zmniejszenie (eliminowanie) zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

- tak
- nie

12. Proszę wymienić, co jeszcze Pani/Pana zdaniem może wpłynąć na polepszenie bezpieczeństwa w szkole?

.....
.....

Dziękujemy!

Załącznik nr 3

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Jest ona anonimowa, a odpowiedzi, których Państwo udziela, pozwolą nam uzyskać informacje na temat stopnia znajomości i przestrzegania norm społecznych w szkole. Wypełniając ankietę można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Prosimy o szczerze odpowiedzi.

- 1. Czy uczniowie znają obowiązujące normy i zasady życia społecznego?**
 - tak
 - nie
- 2. Czy rozmawia Pani/Pan z uczniami na temat respektowania obowiązujących norm społecznych?**
 - tak
 - nie
- 3. Które, Pani/Pana zdaniem, z podanych norm społecznych są przestrzegane w szkole?**
 - dbanie o wspólne dobro
 - szacunek do innych
 - kultura osobista i higiena
 - wystrzeganie się agresywnych zachowań (wulgaryzmów, bicia, wyśmiewania)
 - pomoc słabszym, osamotnionym, młodszym
 - dbanie o bezpieczeństwo
 - dążenie do zdobywania wiedzy
- 4. W jakim stopniu Pani/Pana zdaniem uczniowie przestrzegają przyjętych w szkole zasad zachowania? Zaznacz jedną odpowiedź**
 - a. zachowują się dokładnie tak, jak tego oczekujemy
 - b. raczej zachowują się tak, jak tego od nich oczekujemy
 - c. zachowania zgodne i niezgodne z oczekiwaniami równoważą się
 - d. dominują zachowania niezgodne z oczekiwaniami
- 5. Czy Pani/Pana zdaniem uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?**
 - tak
 - nie
- 6. Proszę określić, jakie zachowania według Pani/Pana stwarzają poczucie zagrożenia uczniom w szkole?**
 - przezywanie

- wyśmiewanie
- obgadywanie
- obrażanie/ośmieszanie
- izolowanie w grupie/klasie
- grożenie/zastraszanie
- okradanie
- niszczenie własności
- wymuszanie pieniędzy
- bicie, kopanie, agresja fizyczna
- rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również przez smsy i Internet)
- inne
(jakie?).....

7. Kto Pani/Pana zdaniem jest sprawcą wyżej wymienionych zachowań?

- inni uczniowie
- nauczyciele
- personel szkoły
- osoby obce w szkole

8. Czy Pani/Pana zdaniem podejmowane są w szkole działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń?

- tak
- nie

9. Które Pani/Pana zdaniem działania szkoły sprzyjają przestrzeganiu norm społecznych?

- dyżury nauczycieli na przerwach
- obecność kamer
- rozmowy indywidualne z wychowawcą
- rozmowy indywidualne z dyrektorem
- rozmowy indywidualne z pedagogiem/psychologiem
- pogadanki klasowe z pedagogiem, psychologiem
- lekcje wychowawcze
- apele profilaktyczno-wychowawcze
- zajęcia profilaktyczne, programy profilaktyczne
- spotkania z policją
- inne
(jakie?).....

10. Które Pani/Pana zdaniem sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów są najbardziej skuteczne?

- upomnienie ustne
- upomnienie (uwaga) pisemna

- rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem
- rozmowa z rodzicami
- ocena z zachowania
- inne

(jaki?).....
.....
.....

11. Czy Pani/Pana zdaniem podejmowane przez nauczycieli działania są skuteczne? Czy wpływają na zmniejszenie (eliminowanie) zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

- tak
- nie

12. Proszę wymienić, co jeszcze Pani/Pana zdaniem może wpłynąć na polepszenie bezpieczeństwa w szkole?

.....
.....
.....
.....
.....

Dziękujemy!